

Сви ми психолози, антрополози и лекари знамо да човек физиолошки гледано није моногамно биће. Људско биће (иако не свуда) постало је противник полигамије, вишебрачја, „полус-гамос“ облика живота (полигиније), најпре структурирајући нову друштвену организацију, а касније из поштовања према жени, јер би и она, Жена, као у матријархату, могла да тражи полиандрију и да наруши поредак данашње заједнице.

Мимо истраживања Малиновског, Елијадеа или М.Мид, овај проблем у западној цивилизацији некако је распетљан (а то значи да је решен конвенцијом и сублимацијом, која је према читавој дубинској психологији и психоанализи *sine qua non* целокупног људског делања и стваралаштва). Сви знамо да такво решење није у складу са пуком природом људске физиологије, али знамо и то да спада у преобликовање оног дела људске физиологије који човеку не доноси уздизање и самопревазилажење, него га само одржава у равни вишег сисара. Насупрот томе, сублимација „Ид-Оно“ дела у нама, ставља нас, преко рада нашег Ега и Супер-Ега, односно преко рада психичког Ја и Над-ја, у кожу цивилизованих и стваралачких бића.

Француски закон је (био) јасан

Француски закон забрањује полигамију јер она није у складу са републиканским законом о друштву, са нововековном еманципацијом жене и на крају са хришћанским новозаветним погледом на свет. Још 1945. године забрањено је на француској територији издавање „карте боравка“ полигамним индивидуама, али тада није било ни „пакса“ за хомосексуалне парове.

Данас, пола века касније, 2010. године, Саркози је у свом најновијем предлогу нацији изјавио да ће, поред деликвената који у неком окршају ране или убију полицајца као органа реда Пете Републике, такође и сваки случај откривене полигамије у Француској бити кажњен дефинитивним одузимањем француског држављанства. А горе казне нема, јер је то исто оно што је било прогонство римских грађана из Рима. Међутим, онај ко добро познаје француску стварност, зна да оваквих случајева (и полигамије и бигамије), јавних или тајних, има јако много. У питању су најчешће досељеници са севера Африке

који су добили француско држављанство, а затим и право (које се за француску републику показало погубним) да у „држави прихвата“ групишу своје породице: закон о окупљању породице. Када је овај деликатан закон по коме је сваки ваневропски имигрант у Француској, после кратког времена боравка добијао право да „окупи“ своју породицу изгласан, у земљи Декарта, Монтескијеа и Монтења, почео је прикривено да се јавља антрополошки проблем обновљене полигамије. На жалост, то у идеолошком заносу, није приметила ни политичка левица ни десница. Одједном се испоставило да велики број досељеника поседује већи број „легалних“ жена-супруга у временској синхронији, а да те жене живе у бившим француским колонијама, жељно ишчекујући када ће их њихови способни мужеве који су рукама и ногама ископали свој останак у престоници светске револуције, позвати да им се придруже у колективном и племенском животу. Али, не само то. Те жене су имале и велики број деце која би исто тако жељно очекивала долазак у Француску. Како у срце Париза преселити живот из Алжира, Марока, Туниса, Габона, Сенегала, или са Малија, а добити бољи живот? Зар су они криви за хаос који ће у европским друштвима произвести њихови племенски обичаји? Закон њиховог бившег колонијализатора им је све то дозволио, не толико због кривице и алтруизма, колико због новог капиталистичког профита: они ће у пост-колонијализму постати, та увек тражена и цењена јевтина радна снага! Закон за мандата једног финог господина по имену Жискар Дестен, а касније подржан од мање аристократског Жака Ширака, променио је лице Француске. Тај закон није поштовао најједноставнији Де Голов апел из шездесетих година прошлога века: „платимо свим земљама одштете које им због колонијалног живота дугујемо, али немојмо њихове становнике на силу, на бродовима, као радне робове довлачити у Француску!“.

Ипак, бесмислено правило изгласано је без претходне провере онога што ће постати изненадни проблем за римску републику: полигамија. На капиталу бесмислености оваквог закона, Ле Пенов Национални Фронт годинама је у Француској слагао политичке бодове, а француска кавијар-левица га је такође вешто користила за своје краткотрајне политичке успоне.

Питање Аристотелове логике: И полигами би параду поноса

Принципи које усвајају демократије морају да буду универзални, иначе не вреде ништа. Закони Републике важе или за све грађане републике, или ни за кога. Ако се човеку који у некој афричкој држави има пет легалних жена дозволи да своју породицу „групише“ у Паризу, онда је његово прво и спонтано разумевање овог закона управо то да му је у граду светлости и слободе дозвољена полигамија. Ако му се, потом, каже да је полигамија француским законом забрањена, онда он пита шта је то породица коју он сме да „групише“ у новој земљи прихвата? А када исти тај човек види све параде поноса хомосексуалаца и травестита, као и европску пожртвовану борбу на „право на

Освета историје

Пише: Мила Алечковић-Николић
среда, 11 август 2010 17:05

различитост“, он се с правом пита, зашто и његова различитост не би у слободној држави, односно (у погрешно схваћеној) држави слободе, такође била прихваћена? То би отприлике био логички оквир проблема.

Да ли та „различитост полигамије“ или „право полигамне мањине“ поштује жену? Европску еманциповану жену свакако не поштује. Али досељеник у француској Републици одговара да у његовом народу има жена које се не буне и навикле су тако да живе. Чак им је такав живот леп, мање отуђен и са мање брига, рећи ће он, као што, рецимо, показује и њихова грчевита везаност за традиционалну „бурку“ и упорно сакривање лица и тела у центру Париза где их због тога нико јавно неће бичевати. Ако те жене терате да живе животом на који оне нису навикле, рецимо да се разголићују, ви их већ тим актом не поштујете. Али, казаће досељеник, и елемент природности већи је него код хомосексуалних бракова, јер полигами барем „производе“ децу.

Добро, рекао би дух француске републике. Али, таква пракса не уважава грчке корене и хришћанску основу наше цивилизације и државе која је требало да буде уграђена (али се не зна зашто није) и у европски устав. Будући да је хришћански идеал заједнице мушкарца и жене већ одавно разорен законом о дозвољеним заједницама хомосексуалаца, нико више на њега у Европи не може да се позива. Ми који смо морали да учимо из застарелих књига знамо да је хомосексуализам донедавно фигурирао као патологија у свим психијатријским уџбеницима (и још фигурира), али политички разлози однели су превагу када је овај феномен избрисан из регистра болести. Људска политичка заједница одређену медицински и научно утврђену патологију не може да преименује (јер нема компетентност да то учини), али током времена има пуномоћ да је другачије схвати и протумачи, као и да јој додели одређена права, посебно ако ова не угрожава остатак друштвене заједнице. Јер, од времена Грка знамо да поред „тираније друштвене већине“, постоји и „тиранија мањине“, нарочито мањине која има претензију да се преруши у већину.

Освета историје

Сада, када је много тога дозвољено, којим логичким принципом можемо да забранимо још једно „право на разлику“ („право на разлику“ је иначе логички слабо дефинисана категорија), у овом случају, полигамни брак? Он друге људе и туђе слободе не угрожава ништа више него што то чине хомосексуалне брачне заједнице. Жене које желе да се извуку из оваквог брака, барем у Француској то увек могу да учине. Дакле, ко има право да оваквим људима и њиховој слободној вољи да живе у полигамији одузме француско држављанство, односно да им одузме основно грађанско и политичко право? Ово

питање, наравно, представља оно што се у логичком речнику зове „свођење на апсурд“.

Управо се зато данас чека да велики заговорници слобода у Паризу, лобисти, естрадни философи и тзв. „деми монд“, односно сви они који медијски живе од парада и одбране и забране парада, и овога пута изађу на улице и покажу своју доследност. Овде је непотребна дијалектика, довољна је само бинарна логика. Јер, у одбрани начела није могуће оно што Колберг у психологији морала зове „некада да, некада не“. У свакој принципијелно сличној или истој ситуацији, мора се поступити на сличан или на исти начин.

Наравно, тешко је и замислити шта би један овакав проблем могао да представља на Балкану, или, не дај боже, у Србији која је већ пуна нерешених проблема. А у Француској је проблем у томе што париско јавно мњење воде лобистички „философи“ који, осим повремених стања душе везаних за евро курс, немају ниједну идеју, нити било какав кохерентан мисаони оквир. Ово не каже аутор текста, него један од највећих француских философа кога медији мање приказују, Жак Буверес (ученик Рејмонда Арона), а који је ових дана управо по трећи пут одбио понуђену француску Легију части. Са тим својим некадашњим професором, још далеке 1984. године причала сам о француској постколонијалној стварности, а он је већ тада антиципирао последице размахнутог и погрешно схваћеног релативизма.

Како ће Саркози (и читава Европа) решити чвор „апсолутне слободе“ која је дозвољена неким мањинама, а није дозвољена неким другим мањинама, нико данас не може да сагледа. Узалуд су још антички мислиоци упозоравали човека на нужност менталне гимнастике. Профит, груби капитализам, турбо либерализам, медиокритетство, Ги Деборово „друштво спектакла“, утилитаризам и хедонизам довели су људску заједницу до парадокса и лимеса опстанка. Француској ни Декарт. ни Монтескије, ни Волтер више не могу да помогну.

Али, можда би друштво Пете Републике могло да започне неку нову борбу за демократију према вредности, а не према пукој бројчаној и обесној надмоћи.

Управо ово данас траже аутентични француски интелектуалци који су стварали антропологију, литературу, етику, физику... Они су једине праве снаге, а не профи-интелектуални полигами и људи без својстава, imbecillis слабог духа, које философ Жак Буверес објавивши им рат, већ тридесет година погрдно назива “париски џет-сет

Освета историје

Пише: Мила Алечковић-Николић
среда, 11 август 2010 17:05

интелиџенс“.